E-ISSN: 2147-1185

İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

JOURNAL OF THE HUMAN AND SOCIAL SCIENCE RESEARCHES

itobiad

YIL- YEAR: 2025

Cilt-Volume : 14

Sayı- Issue : 2

Nisan – Mayıs – Haziran

April - May– June

İSTANBUL / TÜRKİYE

Since 2012 -14 th Years

İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi

Journal of the Human and Social Science Researches

itobiad

Cilt/Volume: 14 Sayı/ Issue: 2

Nisan-Mayıs-Haziran / April-May-June 2025

e-ISSN: 2147-1185

www.itobiad.com & https://dergipark.org.tr/en/pub/itobiad

Yayıncı / Publisher

Mustafa Süleyman ÖZCAN- publisher@itobiad.com

itobiadmuhasebe@gmail.com

0000-0003-1091-6314

Eyüp-İstanbul

www.itobiad.com

Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Assoc. Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU itobiad@itobiad.com

mustafayigitoglu@ibu.edu.tr-www.mustafayigitoglu.com

0000-0001-6308-1475

Bolu Abant Izzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Baş Editör/ Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU - itobiad@itobiad.com , mustafayigitoglu@ibu.edu.tr

0000-0001-6308-1475

Address: Bolu Abant Izzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Address: Bolu Abant Izzet Baysal University, Prof. Dr. Fuat Sezgin Library, Scientific Publications and Journals Coordinatorship / **Coordinator**

3rd Floor, Room 220

Golkoy, 4030, Bolu / TURKIYE

Editör Yardımcısı/Editorial Assistant

Prof. Dr. Serkan DİLEK- serkand1975@yandex.com,

0000-0002-0393-4509

Kastamonu University, Economics and Administrative Sciences Faculty, Bolu-TURKIYE

Editör Yardımcısı/Editorial Assistant

Prof. Dr. Erhan TECİM – erhantecim@gmail.com

0000-0001-6578-5150

Selcuk University, Sociology, Konya- TURKIYE

Veri Girişi/Data Entry

Assist. Prof. Dr. Eyüp AKBULUT- eyupakbulut@ibu.edu.tr

0000-0003-4314-8462

Bolu Abant Izzet Baysal University, Bolu- TURKIYE

E-Yayın/Electronic Publication

30.06.2025

https://dergipark.org.tr/en/pub/itobiad

Yönetim Yer /Executive Office

Yesilpınar Mah. Ruzgarlı Sokak. No:8/10 Eyup Sultan -ISTANBUL

publisher@itobiad.com ; itobiad@itobiad.com

www.itobiad.com

Dizinlenme Bilgileri / Abstracting And Indexing Services

[itobiad] Tubitak-Ulakbim **TR Dizin,** Ebsco (Sociology Source Ultimate) , Index Islamicus, **Modern Language Association (MLA)**, Education Full Text (**H. W. Wilson**) Database Coverage List**, ,** IPSA, **CNKI**: China National Knowledge Infrastructure, **Erih Plus**, The Belt and Road Initiative Reference Source (Ebsco), **RILM Abstracts of Music Literature (EBSCO),** EBSCO - SocINDEX For detailed information, please click here: https://dergipark.org.tr/en/pub/itobiad

Digital Platforms

ULRICH'S (Proquest), JGate, Academic Journal Database, Asos, SJournals, Academic Journals Datebase, Türk Eğitim İndeksi (TEİ), EuroPub, İlahiyat Atıf Dizi (Davet), Sobiad **For detailed information, please click here:** https://dergipark.org.tr/en/pub/itobiad

Alan Editörleri/Section Editors

İktisadi İdari Bilimler Editörleri / Economic Administrative Sciences Editors

Prof. Dr. Serkan DİLEK- serkand1975@yandex.com,

0000-0002-0393-4509

Kastamonu University, Economics and Administrative Sciences Faculty, Bolu-TURKIYE

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ- saim.kayabidi@marmara.edu.tr

0000-0002-4753-4216

Marmara University. Institute of Islamic Economics and Finance Faculty of Business Administration, Istanbul-TURKIYE

Prof. Dr. Ieva MEIDUTė-KAVALIAUSKIENė
ieva.meidute@gmail.com

0000-0003-0435-7632

Vilnius Gediminas Technical University (Vılnıus Tech)

LITHUANIA

Assist. Prof. Dr. Samet YÜCE- syuce@kastamonu.edu.tr

0000-0002-9975-4739

Kastamonu University School of Foreign Languages, Kastamonu-TURKIYE

Prof. Dr. Norma Md SAAD -norma@iium.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyyah of Economics and Management Sciences

0000-0002-2455-904X

Islamic Economy, Kuala Lumpur / Malasia

Assoc. Prof. Dr. Dzuljastri Abdul RAZAK-
dzuljastri@iium.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyyah of Economics andManagement Sciences

0000-0002-2455-904X

Islamic Economy, Kuala Lumpur / Malasia

Dr. Khoirul UMAM- khoirulumam@unida.gontor.ac.id

University Darussalam Gontor (unıda),

0000-0002-5530-8884

Indonesia

Doç. Dr. Ihor HURAK- ihorhurak@gmail.com

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk- UKRAINE

0000-0003-1739-2509

Dr. Oğuz ÖZCAN- oguz_ozcan@yahoo.com

Teknopark İstanbul

0000-0003-4031-615X

Eğitim Editörleri / Educaciton Editors

Assoc. Prof. Dr. Cennet GÖLOĞLU DEMİR –
gologlu.cennet@gmail.com, Balıkesir- TURKIYE

0000-0002-8770-6107

Bandırma Onyedi Eylül University

Assoc. Prof. Dr. Sıtı Zubaıdah ISMAIL- szubaida@um.edu.my

University of Malaya- Malaysia

0000-0003-3381-4943

Felsefe ve Dini Araştırmalar Editörleri / Philosophy and Religious Studies Editors

Prof. Dr. Erhan TECİM – erhantecim@gmail.com

0000-0001-6578-5150

Selcuk University, Sociology, Konya- TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Merve YİĞİTOĞLU-
merve.yigitoglu@ibu.edu.tr

0009-0006-7833-7131

Bolu Abant İzzet Baysal University Theology Faculty- Bolu-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Ali YILDIRIM – oklubali@hotmail.com

0000-0003-1687-993X

Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Theology, Tokat-TURKEY

Assoc. Prof. Dr. Şükrü MADEN –
sukrumaden@karabuk.edu.tr

0000-0002-7165-6299

Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk- TURKIYE

Nelofar ARA- nelofarara2017@gmail.com

0000-0003-1366-1505

Lovely Professional University, Pencap-INDIA

Dr. Mohamed Amine Hocini- mhocini@qu.edu.qa

0000-0002-7822-7622

Qatar University-Qatar

Tarih Kültür Sanat Editörleri / History, Culture and Arts Editors

Prof. Dr. Gülçin YAHYA KAÇAR-gulcin.yahya@hbv.edu.tr>

0000-0001-6056-2564

Ankara Hacı Bayram Veli University State Conservatory of Turkish Music Instrument Education Department

Ankara-TURKIYE

Doç. Dr. Aşkın ÇELİK- a_celik36@hotmail.com

0000-0003-4056-0371

Manisa Celal Bayar University, Faculty of Education, Manisa-TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Mahmut Sami KANBAŞ-sami.kanbas@marmara.edu.tr

0000-0001-6970-3669

Marmara University, Faculty of Theology, İstanbul- TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Badri ZUBIR - badri@iium.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyyah of Economics andManagement Sciences

0000-0003-3301-9448

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ- saim.kayabidi@marmara.edu.tr

0000-0002-4753-4216

Marmara University. Institute of Islamic Economics And Finance Faculty of Business Administration, Istanbul-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Fatma DEMİRAY AKBULUT-demiray_f@ibu.edu.tr

0000-0003-0689-8483

Bolu Abant İzzet Baysal University, School of Foreign Languages, Bolu- TURKIYE

Assist. Prof. Dr. Samet YÜCE- syuce@kastamonu.edu.tr

0000-0002-9975-4739

Kastamonu University School of Foreign Languages, Kastamonu-TURKIYE

Fransızca Dil Editörü / French Language Editor

Assist Prof. Dr. Zeynep BÜYÜKSARAÇ-zeynepbuyuksarac@ibu.edu.tr

0000-0001-7683-0965

Bolu Abant İzzet Baysal University, School of Foreign Languages, Bolu- TURKIYE

Rusça Dil Editörü / Russian Language Editor

Dr. Gulzira ZHAXYGULOVA- gulzirazhaxy@gmail.com

0000-0002-3797-6803

Kazakhstan

Almanca Dil Editörü / German Language Editor

Assist Prof. Dr. Muhammet Ali CAN
muhammetalican@gmail.com

0000-0001-8781-0812

Çanakkale Onsekiz Mart University, Theology Faculty, Çanakkale- TURKIYE

Mizanpaj Editörü/ Layout Editor

Assist. Prof. Dr. Eyüp AKBULUT-
eyupakbulut@ibu.edu.tr

0000-0003-4314-8462

Bolu Abant Izzet Baysal University, Bolu- TURKIYE

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Serkan DİLEK- serkand1975@yandex.com,

0000-0002-0393-4509

Kastamonu University, Economics and Administrative Sciences Faculty, Bolu-TURKIYE

Prof. Dr. Saim KAYADİBİ- saim.kayabidi@marmara.edu.tr

0000-0002-4753-4216

Marmara University. Institute of Islamic Economics and Finance Faculty of Business Administration, Istanbul-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Şükrü MADEN – sukrumaden@karabuk.edu.tr

0000-0002-7165-6299

Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk- TURKIYE

Doç. Dr. Ihor HURAK- ihorhurak@gmail.com

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk- UKRAINE

0000-0003-1739-2509

Prof. Dr. Esmaiel ABOUNOORİ- esmaiel.abounoori@semnan.ac.ir

0000-0003-4168-7163

Semran University-IRAN

Assist. Prof. Dr. Muhammad Manzoor MALIK- philomalik@gmail.com

0000-0003-4168-7163

Assumption University-Thailand

Assoc. Prof. Dr. Badri ZUBIR- badri@iium.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyyah of Economics andManagement Sciences

0000-0003-3301-9448

Prof. Dr. Ieva MEIDUTė-KAVALIAUSKIENė ieva.meidute@gmail.com

0000-0003-0435-7632

Vilnius Gediminas Technical University (Vılnıus Tech)

LITHUANIA

Assist. Prof. Dr. Merve YİĞİTOĞLU- merve.yigitoglu@ibu.edu.tr

0009-0006-7833-7131

Bolu Abant İzzet Baysal University Theology Faculty- Bolu-TURKIYE

Assoc. Prof. Dr. Ali YILDIRIM – oklubali@hotmail.com

0000-0003-1687-993X

Tokat Gaziosmanpasa University, Faculty of Theology, Tokat-TURKEY

Assoc. Prof. Dr. Cennet GÖLOĞLU DEMİR – gologlu.cennet@gmail.com, Balıkesir- TURKIYE

0000-0002-8770-6107

Bandırma Onyedi Eylül University

Prof. Dr. Erhan TECİM – erhantecim@gmail.com

0000-0001-6578-5150

Selcuk University, Sociology Konya-TURKEY

Prof. Dr. Norma Md SAAD -norma@iium.edu.my

International Islamic University Malaysia, Kulliyyah of Economics andManagement Sciences

0000-0002-2455-904X

Islamic Economy

Kuala Lumpur / Malasia

İndeks Editörü & Index Editor

Assoc. Prof. Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU mustafayigitoglu@ibu.edu.tr

0000-0001-6308-1475

Bolu Abant Izzet Baysal University, Faculty of Theology, Bolu-TURKIYE

Hakem Kurulu / Referee Board

İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi [itobiad], en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. / **Bu konuda genel bilgi için** www.itobiad.com **Journal of the Human and Social Science Researches [itobiad]** uses double-blind review fulfilled by at least two reviewers. Referee names are kept strictly confidential. **For detailed information, please click here:** https://dergipark.org.tr/en/pub/itobiad

Telif Hakları/Copyrights

Dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakları yazarlara aittir ve çalışmaları Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) kapsamında lisanslanmıştır.

Authors own the copyright to their work published in the journal and their work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

İçindekiler/Contents

i/x | Jenerik/Generic

Araştırma Makaleleri/ Research Articles

603/635 | Ayberk CAYMAZ & Agah Sinan ÜNSAR

Dijital Dünyada Metaverse ve Yapay Zekâ Teknolojilerinin İşletmeler Üzerindeki Etkisi

The Impact of Metaverse and Artificial Intelligence Technologies on Businesses in the Digital World

636/656 | Burcu ARISOY

Çalışma Hayatı Kalitesinin Çalışanlar Açısından Değerlendirilmesi

Evalation of the Quality of Working Life for Employess

657/681 | Muhammet Mustafa BAYRAKTAR

Evaluation of Books on the Nature of Religious Education Science in Türkiye

Türkiye'de Din Eğitimi Biliminin Mahiyetini Konu Alan Kitapların Değerlendirilmesi

682/706 | Merve ERDOĞAN

Sosyal Medya Tükenmişliği Üzerine Bir Çalışma

A Research on Social Media Burnout

707/724 | Fatih YILMAZ & Mevlüt UYGUR

An Evaluation of Tertiary Education Perceptions of Palestinian Students Studying in Konya

Konya'da Eğitim Gören Filistinli Öğrencilerin Yükseköğrenim Algılarının Değerlendirilmesi

725/744 | Eray Ekin SEZGİN

Does Social Climate in the Hospital Affect Nurses' Loneliness?

Hastanedeki Sosyal İklim Hemşirelerin Yalnızlığını Etkiler Mi?

745/767 | Havagül AKÇE & Ayşe ŞENTEPE LOKMANOĞLU

Beliren Yetişkinlik Döneminde Bilinçli Farkındalık ve Dua Tutumları Arasındaki İlişki

The Relationship Between Mindfulness and Prayer Attitudes in Emerging Adulthood

768/788 Selin BOZKURT & Muhammet ERTOY

Kişisel Gelişim Kitaplarında Dini ve Spiritüel Söylemler: Türkçe Literatür Üzerine Sosyolojik Bir İçerik Analizi

Religious and Spiritual Discourses in Personal Development Books: A Sociological Content Analysis on Turkish Literature

789/806 Recep ŞEHİTOĞLU & Hüseyin AVCI

Diplomasiye Nebevî Merceğinden Bakmak: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Diplomasi Pratikleri

Looking at Diplomacy through the Prophetic Lens: Prophet Muhammad's (PBUH) Diplomatic Practices

807/824 Faruk DAYI & Issa MOUSA

Financial Sustainability of Football Clubs: An Evaluation of Debts of Four Major Clubs in Türkiye

Futbol Kulüplerinin Finansal Sürdürülebilirliği: Türkiye'deki Dört Büyük Kulübün Borçlarının Değerlendirilmesi

825/851 Duygu YILDIZ & İsmail KİNAY

Investigation of the Relationship Between the Secondary School Teachers' Instructional Planning Proficiency and Curriculum Literacy Levels

Ortaokul Öğretmenlerinin Öğretimi Planlama Yeterlik Algıları ve Program Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

852/868 Emine Hatun DİKEN & Seyda OZDEMİR

Madde ve Isı Ünitesinin Bilimsel Öykülerle Desteklenen Eğitsel Oyunlarla Öğretimine Yönelik Öğrencilerin Görüşleri

Students' Opinions on Teaching the Unit of Matter and Heat with Educational Games Supported by Scientific Stories

869/886 Gülferah ERTÜRKMEN & Ali ÖTER

Makina Öğrenmesi Yoluyla İşsizlik Oranlarının Tahmini: Türkiye İçin Bir Uygulama

Estimation of Unemployment Rates through Machine Learning: An Application for Türkiye

887/910 Halil İbrahim GÜL

Osmanlı İmparatorluğu'nda Su Arzı ve Çeşitliliğinin Sağlanmasında Bir Yöntem: Artezyen Kuyuları

A Method For Ensuring Water Supply And Diversity in the Ottoman Empire: Artesian Wells

911/933 Celalettin GÜNGÖR & Gülistan ALPASLAN

Sahra-altı Afrika'da Toplumsal Değişim ve Direnişin İzleri: Chinua Achebe'nin Parçalanma Romanı Üzerine

Traces of Social Change and Resistance in Sub-Saharan Africa: Analyzing Chinua Achebe's Things Fall Apart

934/952 Özge GÜNCAN

Müzikal Gelenek Çerçevesinde Kültürel Kimlik ve Toplumsal Etkileşim: Filistin Örneği

Cultural Identity and Social Interaction in the Framework of Musical Tradition: The Case of Palestine

953/969 Ümit BAYKARA & Emine Ceylan ÜNAL AKBULUT

Bağlamanın Organolojik Özellikleri: Gelişim Normlarının Belirlenmesi

The Physical Structural Characteristics of the Baglama Instrument From an Organological Perspective: Establishing Development Norms

970/985 Aslı EFE & Mustafa Yüksel ERDOĞDU

Ergenlerde Öz Şefkat ile Sosyal Bağlılık Arasındaki İlişkide Duygusal Başa Çıkmanın Aracılık Rolü

The Mediating Role of Emotional Coping in the Relationship Between Self-Compassion and Social Commitment in Adolescents

986/1006 Abdülkadir AKTURAN

Z Kuşağının Şüphecilik Düzeyleri ve İşletmelerin Kurumsal Sosyal Sorumluluk Odağı Algıları: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma

Gen Z's Skepticism Levels and Perceptions of Corporate Social Responsibility Focus of Corporations: A Study on University Students

1007/1027 H. Mehmet KAYSERİLİ

Enneagram Kişilik Tiplerinin Akılcı ve Sezgisel Karar Verme Stilleri Üzerindeki Etkisi

The Effect of Enneagram Personality Types on Rational and Intuitive Decision-Making Styles

1028/1047 Mehmet Barış YILMAZ & Gufran DÜNDAR

Türkiye'de Dijital Bağımlılık Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz

A Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Digital Addiction in Turkey

1048/1068 Bahar KARATAŞ

Deconstructing a Discourse: A Western Critique of the Orientalist Stereotype of the "Soulless Muslim Woman"

Bir Söylemi Yıkmak: "Ruhsuz Müslüman Kadın" Oryantalist Stereotipine Batı'dan Bir Eleştiri

1069/1090 Tunç YILDIRIM

"A Century in the Cinema" or the Centenary of Turkish Cinema: Some Pretexts for not Approaching the History of Early Turkish Cinema From the Perspective of the New Film History

"Sinemada bir Yüzyıl" ya da Türk Sinemasının Yüzüncü Yılı: Erken Dönem Türk Sinemasının Tarihine Yeni Sinema Tarihi Açısından Yaklaşmamanın Bazı Bahaneleri

1091/1119 Bayram YOGURTCU & Mehmet NUHOGLU

Türk Nesta'lik Üslubunda Noktanın Ritim ve Denge İlkeleri Açısından Analizi

An Analysis of the Point in Turkish Nasta'liq Style in Terms of Rhythm and Balance Principles

1120/1139 Özgür YAKINLAR & Yasin BOL

Muhammes Usulündeki Murabba Bestelerin Form ve Güfte-Biçim Analizi

Form and Lyric-Composition Analysis of Murabba Bestes Composed in Muhammes Usul

1140/1163 Nalan Ova

Haber Üretimindeki Farklılıklar Bağlamında Kadın Cinayetlerinin Haber Medyasında Sunumu

Representaion of Femicide in the News Media With in the Contex of Diffrences in News Production

1164/1189 Ahmet Yağmur ERSOY & Metin SAYGILI & Tolga YALÇINTEKİN

Sürdürülebilir Pazarlama Alanında Gelecek Araştırma Perspektiflerine Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz

A Bibliometric Analysis of Future Research Perspectives in Sustainable Marketing

1190/1210 Süleyman Barış DEMİRDİREK

Tanburi Cemil Bey'in İcra Tahlili ve Keman Eğitim Alıştırmalarının Oluşturulması

Performance Analysis of Tanburi Cemîl Bey and the Creation of Violin Training Exercises